

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
_____ dos. Zaur Məmmədov
_____ "_____" _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060108-Musiqi fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət (Magistratura)

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Konsertmeyster fənninin nəzəri və təcrübi əsasları

Fənn proqramı: "Pedaqogika, psixologiya və incəsənət" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (Protokol N:01)

Kodu: MİF-B03

Təhsil ili: II (2025- 2026) Semestr: III

Tədris yükü Cəmi: 240 saat: Auditoriya saati 45 (30 saat mühazirə 15 saat seminar)

Tədris forması: Öyən

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit : 8 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: B/M Əsədli Aytəkin Oruc qızı

Korpusun ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: asadli.aytekin@mail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri :

Əsas ədəbiyyat:

1. Носирова Л. Основы творческой деятельности концертмейстера. – М.: [Электронный ресурс].

URL:

https://ndmsh.bash.muzkult.ru/media/2024/10/08/1332648222/Osnovy_tvorcheskoy_deyatel_nosti_koncertmejstera.pdf

2. Носирова Л. Методические рекомендации для концертмейстеров музыкальных колледжей. – Павлодар: Колледж музыкального комплекса, [Электронный ресурс].

URL: <https://college.muscomplexpavl.edu.kz/download/metod/smp/nosirova.pdf>

3. Основные принципы и проблемы концертмейстерского искусства // Informio.ru, [Электронный ресурс].

URL: <https://www.informio.ru/publications/id4896/Osnovnye-principy-i-problemy-koncertmeisterskogo-iskusstva>

4. Материалы Международной научно-практической конференции по вопросам концертмейстерского искусства. – Минск: Белорусская государственная академия музыки, 2022. – [Электронный ресурс].

URL: <https://bgam.by/wp-content/uploads/2022/09/KONFERENTSIYA.pdf>

5. Материалы конференции Российского государственного специализированного института искусств (РГСАИ). – Москва, [Электронный ресурс].

URL: <https://rgsai.ru/upload/medialibrary/c8c/cwxryelz7q3c7c2ulebsb55r04qr70m6.pdf>

6. Костюченко Е. Специфические особенности работы концертмейстера в инструментальном классе // Cyberleninka.ru. – [Электронный ресурс].

URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/spetsificheskie-osobennosti-raboty-kontsertmeystera-v-instrumentalnom-klasse>

7. Методические материалы по концертмейстерской деятельности. – [Электронный ресурс, Google Drive].

URL: <https://share.google/fINrJBmXfY2lxvVE8>

Əlavə ədəbiyyat:

1. Əlizadə F. — Musiqi və zaman (Bakı: Şərq-Qərb, 2004).

2. Hacıbəyov Ü. — Musiqi nəzəriyyəsi məsələləri (Bakı, 1945).

3. Məmmədova T. — Musiqi ifaçılıq sənəti (Bakı, 2012).

4. Qasımova S. — Fortepiano ifaçılığı metodikası (Bakı, 2007).

5. Hüseynova A. — Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixi (Bakı, 2010).

6. Əliyeva G. — Musiqi pedaqogikası və metodikası (Bakı, 2015).

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin məqsədi musiqi tədrisinə tələbələrə maraqlarına cavab verən fərqli metod və üsullarından istifadə etməklə, tələbələrdə motivasiyanın formalaşmasını və öyrənmə bacarığını inkişaf etdirilməsindən ibarətdir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır. İmtahan билетinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş materialı dərinləndən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X. Təqvim-mövzu planı: 45 saat (30 saat mühazirə 15 saat seminar)

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Müh	Sem	Tarix
1	Mövzu: Konsertmeyster sənətinin tarixi inkişafı və formalaşma mərhələləri Plan: Konsertmeyster sənətinin ilkin mərhələləri. XIX əsrdə peşəkar konsertmeysterin formalaşması. XX əsr – peşəkarlığın yüksəlişi Üzeyir Hacıbəyli – “Sevgili canan” romansının təhlili.	2	2	
2	Mövzu: Konsertmeyster fəaliyyətinin mahiyyəti və funksiyaları Plan: Konsertmeyster sənətinə ümumi baxış. Konsertmeyster fəaliyyətinin əsas istiqamətləri. Azərbaycan, rus və Avropa repertuarında konsertmeyster nümunələri: Tofiq Quliyev – “Sənə də qalmaz”, S. Raxmaninov – “Zdes’ khorosho”	2		
3	Mövzu: Solist və konsertmeyster arasında yaradıcılıq əməkdaşlığı Plan: Ansambl yaradıcılığının mahiyyəti Solist və konsertmeyster arasında qarşılıqlı əlaqənin əsasları Yaradıcılıq əməkdaşlığında emosional və bədii birlik Azərbaycan, rus və Avropa əsərlərində əməkdaşlığın nümunələri: Fikrət Əmirov – “Ay işığında” ., Raxmaninov – “Siren” romansı :	2	2	

4	Mövzu: Müşayiət sənətində janr və üslub xüsusiyyətləri Plan: Müşayiət sənətinin janr anlayışı və təsnifatı Üslub kateqoriyası: dövrlərə və məktəblərə görə fərqlər Janr və üslubda konsertmeyster texnikası Azərbaycan musiqisində müşayiətin üslub özəllikləri Rauf Hacıyev – estrada romansları: Rus və Avropa musiqisindən nümunəvi əsərlərin təhlili Çaykovski – “Snova kak prezhde”: Schubert – “Gretchen am Spinnrade”:	2		
5	Mövzu: Not mətninin analizi və partituranın oxunması prinsipləri Plan: Not mətninin analizi – əsas aspektlər Anlama səviyyələri: formal, dramatik, stilistik Partitur oxuma bacarıqları və prinsipial yanaşmalar Janr və dövr üzrə praktiki nümunələr, Çaykovski – “Net, tol’ko tot, kto zna!” Fikrət Əmirov – “Ay işığında”:	2	2	
6	Mövzu: Konsertmeysterin improvizasiya bacarığı və ifa zamanı çeviklik Plan: İmprovizasiya anlayışı və onun konsertmeyster fəaliyyətində rolu İmprovizasiya bacarığının mahiyyəti Çeviklik (ifa zamanı operativlik)4. İmprovizasiya və çevikliyin inkişaf üsulları. “Arşın mal alan” operettasında müşayiət zamanı improvizasiya imkanları	2		
7	Mövzu: Fortepiano müşayiətinin texniki xüsusiyyətləri və ifa problemləri Plan: Fortepiano müşayiətinin konsertmeyster sənətində yeri. Fortepiano müşayiətinin texniki xüsusiyyətləri İfa zamanı rast gəlinən problemləri. Üzeyir Hacıbəylinin “Koroğlu” operası. Rachmaninov romanslarında piano fakturası	2	2	
8	Mövzu: Ansambl ifasında musiqiçi mədəniyyəti və qarşılıqlı dinləmə Plan: Ansambl ifasında musiqiçi mədəniyyəti. Qarşılıqlı dinləmənin ansamblda rolu. Konsertmeyster və ansambl formalaşması. Azərbaycan musiqisi: Xalq dueti və muğam əsaslı ifalar.	2		
9	Mövzu: Səhnə davranışı və konsert ifaçısının psixoloji hazırlığı. Plan: Səhnəçinin səhnədəki rolu və səhnə mədəniyyətinin tərfi. Konsertmeyster və səhnə etikası	2	2	
10	Mövzu : Vokal əsərlərin müşayiətində konsertmeysterin rolu və məsuliyyəti Plan: Vokal-müşayiətin özü və konsertmeyster funksiyası. Konsertmeysterin vokal əsərlərdə sənətkarlıq və pedaqoji funksiyası Tədris və praktiki inkişaf yolları. F.Şubert“Serenada” təhlil	2		
11	11.Mövzu : Instrumental əsərlərin müşayiəti: yanaşmalar və nümunələr. Plan: Instrumental müşayiətin mahiyyəti və əhəmiyyəti Konsertmeyster funksiyasının təyinatı və tarixi Məşqlərdə müşayiət texnikasının tətbiqi	2	2	

12	12.Mövzu: Repertuar seçimi və konsert proqramlarının hazırlanması. Plan: Repertuarın və konsert proqramının əhəmiyyəti Konsert proqramının tərtibatında nəzərə alınmalı əsas amillər İfaçının yaş və psixoloji xüsusiyyətləri Musiqi janrlarının və üslublarının müxtəlifliyi	2		
13	13.Mövzu: Müasir dövrdə konsertmeyster fəaliyyətində texnoloji yeniliklər Plan: Konsertmeyster fəaliyyətinin ənənəvi mahiyyəti Texnologiyanın musiqi ifaçılığına təsiri və müasir dövrdə rolu Vasif Adıgözəlovun əsərləri.	2	2	
14	14.Mövzu: Dünya və Azərbaycan konsertmeyster məktəbləri: üslub və ənənələr. Plan: Dünya konsertmeyster məktəblərinin tarixi və əsas xüsusiyyətləri.Azərbaycan konsertmeyster məktəbinin formalaşması və xüsusiyyətləri.Azərbaycan opera və vokal əsərlərinin ifaçılıq təhlili.	2		
15	15.Mövzu: Konsert təcrübəsi: praktik məşğələlərin təqdimatı və təhlili. Plan: Konsert məşğələlərinin təşkili. Müşayiətdə texniki dəqiqlik və dinamika. Rus bəstəkarlarının opera və vokal əsərlərinin ifaçılıq təhlili. Avropa bəstəkarlarının opera və vokal əsərlərinin ifaçılıq təhlili.	2	1	
	Cəmi:45saat	30s.	15s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar

Bu fənnin tədrisində tələbələrə "Bəstəkar yaradıcılığında uşaq musiqisi" haqqında məlumat verməkdir.

XII. Fənn üzrə təlim nəticələri.

"Bəstəkar yaradıcılığında uşaq musiqisi" fənninin öyrənilməsi başa vurduqda musiqi müəlliminin peşə keyfiyyətlərinə , musiqi – pedaqogikasının prinsip və metodlarını tətbiq etməyə nail olunur.

XIII. İmtahan sualları

1. Konsertmeyster sənətinin tarixi inkişafı və formalaşma mərhələləri
2. Konsertmeyster sənətinin ilkin mərhələləri
3. Konsertmeyster fəaliyyətinin mahiyyəti, əsas istiqamətləri.
4. Konsertmeyster funksiyaları və funksiyaların tarixi inkişafı.
5. Konsertmeyster funksiyalarının tarixi təkamülü.
6. Solist və konsertmeyster arasında qarşılıqlı əlaqənin əsasları.
7. Ansambl yaradıcılığının mahiyyəti.
8. Müşayiət sənətində janr və üslub xüsusiyyətləri.
9. Janr və üslubda konsertmeyster texnikası.
10. Not mətninin analizi və partituranın oxunması prinsipləri
11. Partitura oxuma bacarıqları və prinsipial yanaşmalar
12. Konsertmeysterin improvizasiya bacarığı və ifa zamanı çeviklik.
13. İmpovizasiya bacarığının mahiyyəti.
14. Fortepiano müşayiətinin texniki xüsusiyyətləri və ifa problemləri.
15. İfa Zamanı rast gəlinən problemlər.
16. Ansambl ifasında musiqiçi mədəniyyəti və qarşılıqlı dinləmə.
17. Ansambl ifasında dinləmə dinamikası.
18. Səhnə davranışı və konsert ifaçısının psixoloji hazırlığı.
19. Səhnə davranışında psixoloji hazırlıq və səhnə narahatlığı.
20. Vokal əsərlərin müşayiətində konsertmeysterin rolu və məsuliyyəti.
21. Vokal əsərlərin müşayiətində texniki və nəzəri bacarıqlar.
22. Instrumental əsərlərin müşayiəti: yanaşmalar və nümunələr.
23. Instrumental əsərlərin müşayiətində konsertmeysterin əsas funksiyaları
24. Repertuar seçimi və konsert proqramlarının hazırlanması.
25. Dünya və Azərbaycan konsertmeyster məktəbləri: üslub və ənənələr
26. Konsert təcrübəsi :praktik məşğələlərin təqdimatı və təhlili.
27. Azərbaycan bəstəkarlarının opera əsərlərinin ifaçılıq təhlil
28. Azərbaycan bəstəkarlarının vokal əsərlərinin ifaçılıq təhlil

29. Rus bəstəkarlarının opera və vokal əsərləri və onların ifaçılıq təhlili.
30. Avropa bəstəkarlarının opera vokal əsərləri və onların ifaçılıq təhlili

XIV. Kollektiv sualları

I kollektiv

1. Konsertmeyster sənətinin tarixi inkişafı və formalaşma mərhələləri
2. Konsertmeyster sənətinin ilkin mərhələləri
3. Konsertmeyster fəaliyyətinin mahiyyəti, əsas istiqamətləri.
4. Konsertmeyster funksiyaları və funksiyaların tarixi inkişafı.
5. Konsertmeyster funksiyalarının tarixi təkamülü.
6. Solist və konsertmeyster arasında qarşılıqlı əlaqənin əsasları.
7. Ansambl yaradıcılığının mahiyyəti.
8. Müşayiət sənətində janr və üslub xüsusiyyətləri.
9. Janr və üslubda konsertmeyster texnikası.
10. Not mətninin analizi və partituranın oxunması prinsipləri

II kollektiv

1. Konsertmeysterin improvizasiya bacarığı və ifa zamanı çeviklik.
2. İmpovizasiya bacarığının mahiyyəti.
3. Fortepiano müşayiətinin texniki xüsusiyyətləri və ifa problemləri.
4. İfa Zamanı rast gəlinən problemlər.
5. Ansambl ifasında musiqiçi mədəniyyəti və qarşılıqlı dinləmə.
6. Səhnə davranışı və konsert ifaçısının psixoloji hazırlığı.
7. Səhnə davranışında psixoloji hazırlıq və səhnə narahatlığı.
8. Vokal əsərlərin müşayiətində konsertmeysterin rolu və məsuliyyəti.
9. Vokal əsərlərin müşayiətində texniki və nəzəri bacarıqlar.
10. Instrumental əsərlərin müşayiəti: yanaşmalar və nümunələr.

“Bəstəkar yaradıcılığında uşaq musiqisi” fənninin sillabusu 050113-Musiqi fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

b /m. A.O.Əsədli

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev